

LABAYRU IKASTEGIAREN TOKIAN TOKIKO EUSKERA IKASTAROAK

Bizkaiera

Idazki administratiboak

Bizkaiera (Udaletako itzultzaile eta teknikariei zuzendua)

Trebatzea

Kazetarientsat

Mintzapraktika

Lagunarteko hizkera

Jendaurreko hizkera jaso

Itzulpengintza

Goi mailako hizkuntza gaitasun praktikoa

Giza eta gizarte-zientzien alorreko terminologia

Zientzia-tekniken alorreko terminologia

Euskararen zuzentasun arauak

Aho erabilera areagotzeko teknikak eta ariketak

Bizkaiera

Helburuak: Euskera batua landu dabenak ahozko eta, batez be, idatzizko bizkai-euskeran trebatzea.

Edukiak:

- ✓ Bizkaierearen azpieuskalkiak; banaketea, ezaugarri nagusiak.
- ✓ Fonetika eta fonologia; azentua.
- ✓ Morfologia; aditz-jokoa, aditz-izenak, deklinabidea, erakusleak, eratorriak...
- ✓ Joskerea.
- ✓ Lexikoa.
- ✓ Bizkaiko kantu eta ipuinak.

Idazki administratiboak

Helburuak: Administrazioan egunero erabilten diran testu ereduak landu eta produzidu.

Edukiak:

- ✓ Hizkera administratiboaren ezaugarriak.
- ✓ Hizkera administratiboa hobetzeko proposamenak.
- ✓ Testuen kohesinoa eta koherentzia.
- ✓ Puntuazinoa: puntua, koma, puntu eta koma, kakotxak, marra, parentesia...
- ✓ Idazki administratibo ezberdinak: eskabidea, bilera-deia, aktea, txostena...
- ✓ Enpresa eta adminiatrazino testuen itzulpena.

Bizkaiera (Udaletako itzultzaile eta teknikariei zuzendua)

Helburuak: Udaletako itzultzaile eta teknikariei bizkaieraz idazten irakasteko ikastaroa. Ezin dogu ahaztu euskera batuak euskalkiak gero eta beharrago dituala; eta gizartean bizkaieraren eskaerea —beharrizana, askotan— gero eta handiagoa dala, eta udalek euren herritar bizkaieradunekaz erantzukizuna daukiela.

Edukiak:

- ✓ Sarrera.
 - Batua eta euskalkiak.
 - Bizkaiera idatziaren garapena.
- ✓ Hiztegia.
 - Hiztegiak.
 - *Labayru Hiztegia*.
- ✓ Gramatika.
 - Gramatikak.
 - *Bizkai euskeraren jarraibide liburua(k)*.
- ✓ Testuak.
 - Bizkaiera diakronian.
 - Ariketa praktikoak: batutik bizkaierara, eta bizkaieratik batura.
- ✓ Bizkaiera administrazioan.
 - Non? Zelan?
 - Agiri motak.
 - Ariketa praktikoak: itzulpenak.

Trebatzea

Helburuak: Entidadeetan gehien erabilten dan dokumentazioa euskeraz sortzeko gaitasuna lortzea.

Edukiak:

- ✓ Idaztarauak.
- ✓ Hizkuntza formak.
- ✓ Hiztegia.
- ✓ Testuinguru komunikatiboaren araberako estiloa eta erregistroak.
- ✓ Testu elebidunak sortzeko erizpideak.

Kazetariatzat

Helburuak: Eguneroko beharrea kazetariei sortu ahal jakezan zalantzak argitzea eta beharra errazteko baliabideak emotea.

Edukiak:

- ✓ Ahozkoaren tekniken trebatzea. Ahoakera: j, tx, ts, tz...
- ✓ Euskaltzaindiaren hainbat arau.
- ✓ Testuingutza: informazio testuak.
- ✓ Puntuazioa: puntua, koma, puntu eta komea, kakotzak, marra, parentesia...
- ✓ Itzulpeneko euskal gramatika-egiturarik garrantzitsuenak.
- ✓ Korapilo eta akats nabarmenenak zuzendu.
- ✓ Oinarrizko eredu itzulpena (artikuluak, eskutitzak, etab.)
- ✓ Itzulpen teknikak (oinarrizkoenak).

Mintzapraktika

Helburuak: Euskera ikasi dabenek edo dakienek ahozko euskera hobetzea.

Edukiak:

- ✓ Ahozkoaren ezaugarri nagusiak.
- ✓ Ahozko erregistroak.
- ✓ Berbetan erraztasuna lortzeko baliabideak.
- ✓ Jarioa hobetzeko teknikak.
- ✓ Akatsik ohikoenak.
- ✓ Berbaldira eratzeko lagungarriak.

Lagunarteko hizkera

Helburuak: Lagunarteko hizkeran dagozan hizkuntza elementuak ezagutu eta erabilten ikastea. Arlo honetan be hiztun osoa lortzea.

Edukiak:

- ✓ Euskera formala eta ez-formala bereizteko bideak (lexikoa, ahoakera, sintaxia, aditza...).
- ✓ Umeen berbetea.
- ✓ Despektiboak.
- ✓ Lokuzinoak.
- ✓ Segapotoa hizkera.
- ✓ Hitanoa.
- ✓ Lagunarteko hizkera(k) non eta zelan erabili.

Jendaurreko hizkera jasoa

Helburuak: Jendaurreko egoera komunikatibo formaletan, berbaz zein idatziz, hizkuntza gaitasuna hobetu edo lortzea.

Edukiak:

- ✓ Ereduzko prosa jasoa lantzea (estiloa, sintaxia, lexikoa...). Literatur klasiko eta garaikide batzuen lanketea.
- ✓ Berbazko zein idatzizko testuen eratzea. Testu hibridoen garrantzia.
- ✓ Testua zelan prestau ahos gorako zentzuzko irakurketea egiteko.
- ✓ Ahoskera arauak. Prosodia.
- ✓ Testu egoera komunikatiboen lanketa (aurkezpena, alkarrizketea, eztabaidea, azalpena, narrazioa...).

Itzulpengintza

Helburuak: Ikastaro honen helburua testuak euskeratzerakoan sortzen diran zailtasunei aurre egiteko argibideak eskaintzea da. Era berean, euskerara itzultzean erderaren eraginez egiten diran akatsak eta itzulpen desegokiak zuzentzeko baliabideak landuko dira.

Edukiak:

- ✓ Itzulpenerako euskal gramatika-egitura garrantzitsuenak.
- ✓ Korapilo eta akats nabarmenenak zuzendu.
- ✓ Oinarritzko ereduaren itzulpena (artikuluak, eskutitzak, etab.).
- ✓ Itzulpen teknikak.
- ✓ Euskal itzulpen eredugarrien azterketea.
- ✓ Testu txatal aukeratuen itzulpen saioak.

Goi mailako hizkuntza-gaitasun praktikoa

Helburuak: Idatzizko eta ahozko gaitasuna hobetzea.

Edukiak:

- ✓ Testuaren gramatika.
- ✓ Koherentzia.
- ✓ Kohesino formak.
- ✓ Ortografia; "h" letrearen erabilera, "a" itsatsia...
- ✓ Idatzi-ereduak; gutuna, laburpena, idazlan luzea, txostena...
- ✓ Itzulpena.
- ✓ Ahozko erregistroaren ezaugarri nagusiak.
- ✓ Ahozko erregistroak.
- ✓ Batua eta bizkaiera.

Giza eta gizarte-zientzien alorreko terminologia

Helburuak: Batetik, irakasleek euren ikasgai teknikoak emoterakoan hizkuntza aldetik euki daikiezan zailtasunak gainditzeko laguntzea eta, bestetik, euskera teknikoaren bide nagusiak ezagutaraztea eta ohiko akatsak zuzentzea.

Edukiak:

- ✓ Terminologia.
- ✓ Hitz-alkarketan idaztarauak.
- ✓ Erlatibizazioa testu teknikoetan.
- ✓ Hizkuntza akats batzuen zuzenketea (-a/bat, -(r)ik, izenondo-izen egitura okerra...).
- ✓ Aditzaren lekua testu barruan.

Zientzia-tekniken alorreko terminologia

Helburuak: Batetik, irakasleek euren ikasgai teknikoak emoterakoan hizkuntza aldetik euki daikiezan zailtasunak gainditzen laguntzea eta, bestetik, euskera teknikoaren bide nagusiak ezagutaraztea eta ohiko akatsak zuzentzea.

- ✓ Terminologia.
- ✓ Hitz-alkarketen idaztarauak.
- ✓ Erlatibizazioa testu teknikoetan.
- ✓ Hizkuntza akats batzuen zuzenketea (*-a/bat, -(r)ik, izenondo-izen egitura okerra...*).
- ✓ Ariketetako enuntziatuen formulazioa.
- ✓ Aditzaren lekua testu barruan.

Euskararen zuzentasun arauak

Helburuak: Idaztean eta berba egitean ohiko diran akatsak zuzentzea eta Euskaltzaindiaren arauak jakinaraztea.

Edukiak:

- ✓ Alfabetoa eta oinarritzko ortografia arauak.
- ✓ Puntuazioa.
- ✓ Letra larrien erabilera.
- ✓ Hitz-alkarketea.
- ✓ Datak, orduak, zenbakiak, etab.
- ✓ Euskaltzaindiaren beste gomendio eta arau batzuk.
- ✓ **Estilo arazoak.**
 - Nominalizazioa.
 - Egitura pasiboak.
 - Aposizinoak.
 - Egitura gerundialak.
 - Erlatibozko esaldiak.

Aho erabilera areagotzeko teknikak eta ariketak

Helburuak: Ahozko erabilera areagotzeko irakasleek eguneroko zereginetan eta arlo desbardinetan erabili daikiezan teknikak ezagutzea.

Edukiak:

- ✓ Curriculuma: gramatika, lexikoa, entonazioa, ahoskera.
- ✓ Ahozko arlo desbardinetan. Klaseko metodologia ezagutu eta planteatu.
- ✓ Ikasleen partaidetza eta euskeraren erabilera areagotzeko estrategiak, proposamenak... egoera komunikatiboak, esparruak, denporea...
- ✓ Ebaluaziorako tresnak: emoitza eta aurrerapenak, galdetegiak...
- ✓ Ahozko hizkuntzaren aberastasuna: hiztegia, euskalkiak, esatera zaharrak, lokailuak, ahozko testuak...
- ✓ Doinua, entonazioa eta ahoskerea menperatzeko estrategiak.
- ✓ Akatsak lantzeko estrategiak.
- ✓ Estrategien sekuentzializazioa, adostasuna.
- ✓ Ahozko testuak jorratzeko metodologia.